

Lasten hyvinvoinnista leikkaaminen heikentää talouden kestävyyttä

Lapsi- ja perhejärjestöt ovat erittäin huolissaan lapsiperheköyhyyden lisääntymisestä syksyn talousarviopäätösten myötä. Elinkustannuskriisi ja korkojen nousu on jo pidempään tiukentanut perheiden taloudellista tilannetta. Järjestöt vetoavat hallitukseen, ettei talouden tasapainoa haettaisi leikkaamalla suunnitellulla tavalla lasten hyvinvoinnista.

Hallitusohjelmassa luvataan edistää lapsimyönteistä politiikkaa ja toteuttaa lapsivaikutusten arviointia päätöksenteossa. Valtiovarainministeriön budjettiesitys on kuitenkin ristiriidassa näiden tavoitteiden kanssa. Sosiaaliturvan leikkaukset uhkaavat lisätä lapsiperheköyhyyttä, vaikka juuri lapsiperheköyhyyden torjuminen olisi sekä inhimillisesti että taloudellisesti kestävä poliittikka.

PÄÄTÖSTEN KOKONAISVAIKUTUKSET LAPSIIN JA PERHEISIIN ON ARVIOITAVA ENNAKKOON

VM:n budjettiesityksessä lapsiperheiden toimeentuloa heikentävät niin asumistukea, työttömyysturvan lapsikorotusten poistamista, toimeentulotukea ja indeksijäädytyksiä koskevat ratkaisut. Lapsilisään tehtävät, sinänsä tervetulleet korotukset eivät kompensoi leikkauksia.

Riittävä toimeentulo on ihmisoikeus. Suunnitellut leikkaukset voivat muodostua yhteisvaikutuksiltaan kohtuuttomiksi heikommassa asemassa oleville lapsiperheille. Niiden kokonaisarviointi ennen päätösten toimeenpanoa on välttämätöntä, jotta kohtuuttomuuksilta voitaisiin välttyä.

YK:n lapsen oikeuksien komitea on tuoreissa suosituksissaan kehottanut Suomea välttämään köyhyysriskissä oleviin lapsiin kohdistuvia sosiaaliturvan leikkauksia.

EPÄVARMUUS TOIMEENTULOSTA KUORMITTAA LAPSIPERHEITÄ

Lapsi- ja perhejärjestöt ovat huolissaan myös toimeentulovaikkeuksien ja epävarmuuden aiheuttamasta kuormituksesta perheissä. Itä muistuttaa ([Itä 2023](#)), että perheen köyhyys ja huoli toimeentulosta ovat yhteydessä alempaan lasten elämäntyytyväisyyteen ja mielenterveyteen. Sosiaaliturvan leikkaukset voivatkin hankaloittaa myös mielen hyvinvoinnin vahvistamiseen liittyvien hallitusohjelmavoitteiden saavuttamista.

Lisäksi hallitusohjelmaan sisältyvät työlainsäädännön muutokset ja maahanmuuttajien asemaa koskevat heikennykset lisäävät osaltaan perheiden epävarmuutta. Epävarmuuksien kasautuminen ei kannusta perheellistymiseen tai osa-aikaisen työpaikan vastaanottamiseen, eikä siten tue hallitusohjelman väestö- ja työllisyyspoliittisia tavoitteita.

LAPSIPOLITIIKKAA EDISTETTÄVÄ JOHDONMUKAISENA KOKONAISUUTENA – LAPSISTRATEGIAN TOIMEENPANOSTA ON HUOLEHDITTAVA

Suomalaisen lapsipolitiikan ongelma on pitkään ollut sirpaleisuus eikä syksyn talousarvio tätä vähennä. Sosiaaliturvaa leikataan, vaikka hallituksen tavoitteena on syrjäytymisen ehkäisy. Samaan aikaan palveluista karsitaan.

Vammaispalvelulain voimaantumisen siirtäminen lykkää myös lapsille ja nuorille tarpeellisia parannuksia. Lastensuojelun jälkihuollon ikärajan laskemista taas esitetään irrallaan lastensuojelun kokonaisuudistuksesta. Paperittomien oikeutta terveydenhuoltoon rajataan asiantuntijoiden kritiikistä ja YK:n lapsen oikeuksien komitean yksiselitteisestä suosituksesta huolimatta.

Parlamentaarisessa yhteistyössä laaditun kansallisen lapsistrategian toimeenpano edistää kestävä ja pitkäjänteistä, lapsen oikeuksiin perustuvaa lapsi- ja perhepolitiikkaa. Järjestöt vaativat, että lapsistrategian toimeenpanoon osoitetaan riittävät resurssit. Valtion talousarviossa tulee ottaa huomioon lapsistrategian linjaukset ja seurantakertomuksen toimenpidelinjaukset.

SOTE-JÄRJESTÖT OVAT KORVAAMATON TUKI IHMISILLE JA ONGELMIEN EHKÄISYSSÄ

Lapsi- ja perhejärjestöt esittävät vakavan huolensa hallituskauden loppupuolelle kaavailluista 100 miljoonan euron eli 25 prosentin leikkauksista sosiaali- ja terveysalan järjestöjen avustuksiin.

Järjestöillä on Suomessa merkittävä rooli. Ne tarjoavat yhteisön ja osallistumisen mahdollisuuksia erilaisissa tilanteissa eläville lapsille ja perheille, tavoittavat tuen piiriin matalalla kynnyksellä myös avun ulkopuolelle jääviä ja kanavoivat lasten ja perheiden arjen kokemuksia ja tarpeita päätöksenteon tueksi.

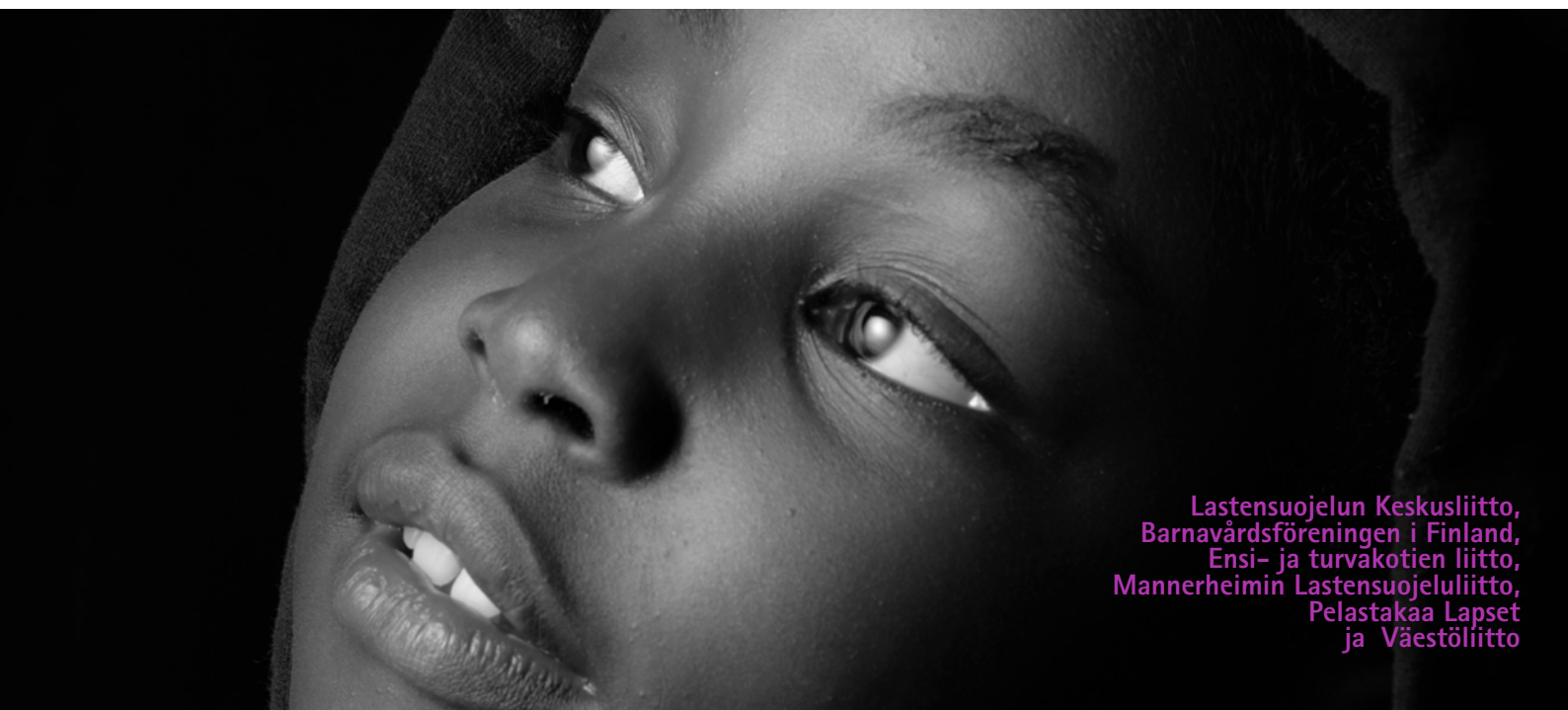
Suunnitellut leikkaukset merkitsevät suurelle joukolle jäämistä ilman apua sekä hyvinvointialueiden ja kuntien kustannusten väistämätöntä kasvua. Tuomalla ihmisiä yhteen ja toistensa tueksi järjestöt rakentavat yhteiskunnan kiinteyttä. Järjestöjen toiminnan jatkuvuus on turvattava.

Euroopan neuvoston sosiaalisten oikeuksien komitea on todennut Suomen sosiaaliturvan tason olevan liian alhainen.

Köyhyysriski koskettaa 14,9 prosenttia Suomessa asuvista lapsista ([Eurostat 2022](#)).

Hintojen nousu on köyhdyttänyt erityisesti yhden aikuisen lapsiperheitä ([Kela 2022](#)).

Suomi on sitoutunut omalta osaltaan eurooppalaisen lapsitakuun toimeenpanoon.

Lastensuojelun Keskusliitto,
Barnavårdsföreningen i Finland,
Ensi- ja turvakotien liitto,
Mannerheimin Lastensuojeluliitto,
Pelastakaa Lapset
ja Väestöliitto